Roobbii Geengoo

Kabajamoo Maatii ykn Guddiftuu,

Waraqaan dhugaa kun isiniif kennamaa jira:

- ☐ **Sababni isaas isin ykn mucaan keessan roobbii geengoo tiin saaxilamuu dandeessu.**
- ☐ **Dhimma Odeeffannoo qofaaf.**

Odeeffannoo Waliigalaa Kan Waa'ee Roobbii Geengoo

Roobbii geengoo jechuun maal jechuudha?

- Roobbiin geengoo girgiddaa fangasii Mayikirooisporimii Kaanis jedhamu irraa kan dhufudha.
- Infeekshinii fangasii beekamaa ta'ee fi gogaa qaama, miila ykn gogaa mataa irratti miidhaa geessisuu danda'uudha. Yeroo miilla irra taa'u "Miilla Atileetii" jedhama.
- Maqaan isaa akkas haa ta'u malee raammoo wajjin waan wal qabatu hin qabu. Maqaa kana keessatti jechi "geengoo" jedhu kan dhufe citaa geengoo kan akka geengoo bocame irraati.

Eenyuutu qabamuu danda'a?

- Namni kamiyyuu roobbii geengoo tiin qabamuu danda'a.
- Roobbiin geengoo baay'inaan daa'imman waggaa 3 hanga 9 ta'an irratti mul'ata.

Mallattooleen dhukkuba kanaa maali?

- Roobbiin geengoo qaama irratti argamu gogaa irratti bakka xiqqaa, geengoo, diimaa ta'ee fi guddinaan guddatu ta'ee jalqaba.
  - Akkuma guddina baaqelaa irraa gara saantimaatti guddachaa deemuun walakkeessi isaa qulqullaa'ee geengoo fakkaachuu jalqaba.
  - Qarqarri geengoo diimaa yoo ta'u goggogaa fi citaa ykn jiidha fi citaa ta'uu danda'a.
  - Yeroo baay'ee shiifittaan sun diimaa fi kan hoqsisuudha.
- Yeroo roobbiin geengoo mataa irratti argamu:
  - rifeensi dhukkuba kanaan qabame salphaatti cituu danda'a.
  - mooluun gogaa qabus uumamuu danda'a.
  - naannoowwan tuqaa keelloo qaban yeroo tokko-tokko ni uumamu.
- Yeroo miilla irra ta'u gogaan quba miila gidduu jiru caccabuu ykn gogaan ni mul'ata.

Akkamitti tatamsa'a?

- Fangasiin raammoogeengoo fidu babal'achuu kan danda'u:
  - yeroo namni tokko shiftii nama roobbiin geengoo qabu tuquu.
  - bakka jiidhina qabu kan akka dhiqannaa ummataa ykn lafa kutaa uffannaa fangasii kana qabu tuquudhaan.
  - meeshaalee dhuunfaa kan akka filaa, kophee, uffata ykn fooxaa namni roobbiin geengoo qabu itti fayyadame waliif qooduudhaan.
  - saree, adurree fi bineensota biroo kanneen roobbiin geengoo qaban tuqudhaa.
  - baay'ee ta'uu baatus, biyyee fangasii of keessaa qabu tuquun boodas babal'achuu danda'a.

Mucaan Koo Roobbiin Geengoo Qabachuu Akkamittan Beeka?

Mucaan keessan mallattoolee Roobbiin geengoo yoo qabaate ogeessa fayyaatiin ilaalamuu qaba.

- Yeroo baayyee ogeessi fayyaa bifa gogaa irratti hundaa'uun roobbiin geengoo adda ni baasa.
- Qorannoo gogaa irraa cite fudhachuun maaykirooskooppii jalatti ilaaluun ykn saamuda gara mana yaalaa erguun qoratamuun mirkanaa'uu danda'a.

Gaaffii dabalataa yoo qabaattan ykn daa'imni keessan Roobbiin geengoo qabaachuu danda'a jettanii yaaddoo yoo qabaattan, ogeessa fayyaa keessan qunnamaa. Waraqaan kun odeeffannoo waliigalaa qofa kenna.

Yoo Mucaan Koo Roobbii Geengoo Qabaate Hoo?

Yoo daa'imni keessan roobbiin geengoo qabaate hatattamaan kunuunsituu daa'ima keessanii ykn mana barumsaa duraa beeksisaa.

Roobbiin geengoo akkamitti yaalama?

- Wal'aansi roobbii geengoo ajaja ogeessa fayyaa malee fi ajaja ogeessa fayyaatiin bitamuu danda'a. **Gorsa wal'aansaaf ogeessa fayyaa kee waliin mari'adhu.**
- Infeekshiniin roobbii geengoo yaalaan illee qulqullaa'uuf torban hedduu fudhachuu danda'a.
- Wal'aansa dafanii dhaabuun roonbbin geengoo akka deebi'u fi wal'aanuun akka rakkisu gochuu waan danda'uuf qajeelfama qaphxii ykn barreeffama ajaja ogeessa fayyaa irratti barreeffame hordofuun barbaachisaa dha.

Roobbiin geengoo akkamittan akka hin babal'anne gargaaruu danda'a?

- Bakka dhukkuba kanaan qabame carqii ykn uffata golguu.
- Gogaa qulqulluu fi gogaa taasisuu.
- Fangasiin kun yeroo dheeraaf, yeroo tokko-tokko hanga ji'a 18tti wantoota irratti jiraachuu waan danda'uuf:
  - bakka akka kutaa uffannaa ykn dhiqannaa ummataa miilla qullaa deemuu dhiisuu. Qooda kanaa, mana jireenyaa, kutaa uffannaa fi bakka daakaatti shabaxee ykn kophee uffadhaa.
  - golgee manaa dhiquudhaan qulqulleessuu.
  - mana keessaa duwwaa gochuu, kunis rifeensa bineensota manaa fi gogaa ciccitaa dhukkuba kanaan qabamuu danda'u balleessuuf gargaara.
  - guyyaa hundumaa ansoolaa, uffata fi uffata hirribaa miccuu. Bishaan ho'aa keessatti miccuudhaan qilleensa 'ho'aa' keessatti gogsaa.
  - uffata, haalluu, barcuma, buruushiin rifeensa, kophee ykn meeshaalee dhuunfaa biroo namoota raammoo geengoo qaban waliin hin qoodinaa.
- Kutaawwan qilleensa gaarii akka qabaatan gochuu. Yeroo hunda foddaa banaa.
- Bineensota manaa ykn bineensota erga tuqxanii booda harka akka gaariitti dhiqachuu. Bineensota manaa infekshinii roobibi geengoo qabaachuu danda'an gara ogeessa beeyladaa geessu.

Daa'imni Koo Kunuunsa Daa'imaa Irraa Mana Turuu Ni Barbaachisaa?

Eeyyee. Akka American Academy of Pediatrics (Akkaadaamiin Daa'immanii Ameerikaa) jedhutti daa'imman roobbii geengoo qaban erga wal'aansa jalqabanii booda gara kunuunsa daa'immaniitti deebi'uu danda'u.

Maaloo imaammata dhukkubaa sagantaa kunuunsa daa'ima keessanii hordofaa.

Wabiiwwan

American Academy of Pediatrics

- Managing Infectious Diseases in Child Care and Schools, 6th Edition. Pages 161-1562

Centers for Disease Control & Prevention

- Ringworm website: https://www.cdc.gov/fungal/diseases/ringworm/index.html